

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárat-tól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilaltt sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 161.

Sándor király Budapesten.

Arad, július 17.

(L. L.) Mikor a szerbiai események miatt keletkezett bosszúság Magyarországon még meglehetősen magas hullámokat vetett, egy igen magas állású személyiség itt a felől tudakozódott, vajjon Sándor szerb király zavartalanul és inkognitó meglátogathatja-e a magyar ezredéves kiállítását? Már akkor közöltük, hogy Sándor királyt a belgrádi események meglepték, hogy azok tendenciájával semmiképp sem ért egyet, azokat elítéli és buzgón fáradozik, hogy a jó viszonyt Magyarországgal helyreállítsa. Jó alkalomra kellett várni, hogy e barátságos érzelmeiket nyilvánítani lehessen és ez alkalom elérkezett. Sándor király nem inkognitó, hanem hivatalosan fogja meglátogatni Magyarország ezredéves kiállítását.

Ha a fiatal királyság időnként Oroszország uszályhordozója lesz is és jámbor pillantással sandit Pétervár és Moszkva felé, — az ily extravagancia soha sem lehet hosszú életű, mert Szerbiára nézve életfeltétel, hogy Ausztria-Magyarországgal a legjobb egyetértésben éljen. — Az előforduló gazdasági differenciákat Magyarország soha sem akarta politikai tere átjátszani, különben megbocsáthatlan hibája lett volna a kormánynak egyáltalában tárgyalásba bocsátkozni Szerbiával. Nálunk el tudják választani a gazdasági momentumokat a politikaiaktól, mert ha nem így lenne, folyton haragban kellene lennünk Ausztriával, Svájczzal, és nem a legkevésbé Francia- és Németor-

szággal. Csak Szerbia és miniszterelnöke: Novákovics nem tudta e kettőt elválasztani egymástól és a gazdasági érdekeket igen élénken szerepeltette a politikában. Ez az ut vezetett Pétervárra és a szerb küldöttség megszegyenítéséhez. Magyarország ismerte e politikai jelenség indokait és iparkodott a közvéleményt lecsillapítani. Mi tisztában voltunk e helyzettel és már akkor irtunk az akkori szerb kurzus gyökeres megváltozásáról. Az események megerősítették akkori vélekedésünket és a differenciák Magyarország és Szerbia közt nagyrészt kiegyenlítettnek látszanak.

A szerb állategészségügyi viszonyok javulásával a magyar kormánynak végre szemügyre kellett vennie a Szerbiával kötött kereskedelmi szerződés reaktiválását és a saját érdekeik éber figyelembe vétele mellett teljesíteni kell ama nemzetközi kötelezettségeket, melyeket az 1893. évi egyezmény foglal magában. Dicsérjük érte báró Bánffy miniszterelnököt, hogy fátyolt borított a kellemetlen szerb eseményekre és loyálisan kezelt nyújtott a barátságos viszony helyreállításához. Darányi Ignác földmívelési minisztere az érdem, hogy Magyarország érdekeit minden előkezelettség dacára hűen és szilárdan megővta s ezzel bizonyítékait szolgáltatva kimagasló államférfiui képességének.

Hogy ezen loyális eljárása által a magyar kormány erősítette-e a Novákovics-kabinet állását és orvosolta-e az állapotokat Szerbiában és ezzel a nagylelkűségnek különösen magas fokát tanúsította-e, erről egyszerűen hallgatunk. Magyarország egyes kellemetlen epizódokért nem akarja

az egész szerb nemzetet felelőssé tenni és szívesen átengedi Novákovics miniszterelnöknek a sikert, melyet Szimios vívott ki és nem irigyli az előnyt, mely a szerb nemzetnek jutott anélkül, hogy azzal a magyar mezőgazdaságnak valami kár okoztatnék.

Minden ok a mellett szól, hogy meglehetünk elégedve, hogy valahára megoldott a kérdés. Kereskedelem és közéletmezés csak hasznot várhatnak a megoldástól, a mezőgazdaságot nem károsítja. És kétszeresen megvagyunk elégedve a megoldással azért is, mert ezuttal a gazdasági motívumok több okkal és jogosabban vezetnek át a politikai tere, a mennyiben Sándor királyt becsületbeli szomszédi kötelessége teljesítése, Magyarország ezredéves kiállításának meglátogatása körül az összes szerb pártok osztatlan rokonszenve kíséri. A rokonszenv és a tisztelet, melylyel Sándor szerb királyt Budapesten fogadják majd, nagyon jelentékenyen hozzá fog járulni Magyarország és Szerbia közt a barátságos viszony megerősítéséhez.

Pénzért kesergő hazafi.

Arad, július 17.

A párisi magyarellenes nemzetiségi gyűlésről egy kiváló román politikai következőket írja. Ezen a gyűlésen Ocasian mint a románok képviselője bizonyos szerepet játszott, ezen férfit tulajdonképpen nem is Ocasiannak hívják, valódi neve Ochiaschanu és nem egyéb, mint erdélyi oláh, kit 1886-ban Romániából kiutasítottak és a kiállításra fogva oda vissza nem térhet. Teljesen valótlan az, hogy ezen Ochiaschanu egy párisi

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Legényavatás.

Írta: Tömörkény István.

A Vera (ugy hívják, hogy Vera, pedig Vera néni volna) szikár csontos öreg asszony, akinek ég a kőn a munka és mindent oly tisztán végez, hogy az az erre adó embernek valódi gyönyörűség, hanem az is bizonyos, hogy nyelvesebb fehércselédet nem teremtett még az ur isten erre a kerek világra. Beszalad az almakamrából, ahol a rohadtak selejtezésével foglalkozdik s mielőtt szoba kezdene, nagyot huz a levegőből, aztán azt mondja:

- Hát kéröm, milyen szömtelenségök történnek.
- Ugyan?
- Hát kéröm, mögáll az embör esze.
- Az?
- Debizony csak. Hát az mán mégis röttenetős. Hisz itt mán nem lehet mögmaradni a tanyába. Kéröm.
- Ugyan?
- De hát kérem ilyent. A saját tulajdon szömejimmal tapasztalom. Szörnyűség ez, kéröm. Hát mi lösz a világbul. Hiszen én ijentre elsájdédnk szögyölletömba.
- Dehogy.
- De kéröm. El én. Hát hiszen...

Hüj, ha az apja megtudná! Lévérné a kezeit, mög kitépné azt a bodros haját... No de annak a kölöknek se lönnék a hejhibe. A nyavajás... Osz még ü mongya neköm tennap: boszorkány... Ejnye montam, szakagvgyon rád a part, eregygy előlem, pusztujj, mert ha én mögvágjak a széna-vonyóval (épp a tehénnek adtam kéröm), vacsorán öröd Pilátust. No oszt ijent, Ma mög... Ijen szömtelenségök!

— Az?
 — Hát hogyne kéröm — folytatja — ki gondolna ijent? Hát hogy meri mögtönni.
 — Ugyan?
 S. mintán eddig senkisémm kérdezte tőle, hogy mi történt, merre történt, a vénasszonyt elfutja a pirosság, megröstellli magát, osztogó papucsával szó nélkül sarkonfordul, kimegy, kün valamely ebet oldalba rug, az ereszet alján az asztalról, melyen az ebédutáni csemtörös még ott maradt, letti a macskát és dohogva halad át az udvaron. Az alma ma bizonyosan hibásan selejtesődik. Vagy mind a kihalnyja, vagy közte hagyja a térgest is. Azonban inkább ez a malefaktum essen meg, minthogy a vénasszony, pletykáját, végig kelljen hallgatni, mert az rendezesen lélekveszedelmet jelent.

Senkisémm tudná lélekre megmondani, hogy voltaképpen a Hab Viktor miért szép leány, mert bison az nem szép. De nem igazam az,

hogy nem szép, mert szép. Az annyira tetszetős, hogy csodálatos, pedig a tanyán azok a deli termetek nem fejlődnek tulsagos agyon, hamar elhuzza őket a becsületes dolog. Így a dereka szépsége el is veez a lánynak s még csak nem is sok ideje, a női mell szépsége is veszendő volt, mert ilyesmit bünnek tartottak s lekötötték szíjjal, hogy apróbbra apadjon (Sok vakaros gyerek adta meg ennek az árát.)

Ilyesmit megeshetnek, de már a szemeit csak nem lehet kiszurni senkinek sem, mint hogy volt ebből a Hab Viktornak kettő. Szép, nagy játékos szemei voltak, a mikkel tudott is hol erre, hol arra kacintani. De kösben a keze sem maradt utolsó, az ő husos barna kezei, a mikkel ugy áté nyakssírten a vele kacsalódó legényt, hogy mint mondani szokás: arrul kántált. De azért akadt olyan, a ki utána sóhajtozott elég, mert, mint a főntebiekből is kitétszik, a saját két tulajdon szemével babonázta az embereket, már hogy a fiatalját. Mert az öregek az ilyesmire rá sem hederitének.

Azonban a sóhaj csak sóhaj marad, az epekedés meg epekedés. Mint mondani szokás: az értetlen szerelemnek semmi látszatja nincsen. Érthető pedig nem akadt, mert a ki meg akarta volna érteni magát, azt a Viktor elverte magától, hogy annak lelohadt a kedve.

Ilyen volt Hab Viktor, mielőtt az almák válogatásából elővonult volna a Vera.

román diákegyesületnek elnöke, vagy hogy bárki is felhatalmazta volna, hogy a szabad Románia polgárai nevében vádakat emeljen a barátságos szomszéd Magyarország ellen. Különösen mikor ezek legnagyobb részt valótlanságon alapulnak. Nincs politikus, ki csak valamennyire tart valamit magáról, ki a román elemnek Magyarországon való elnyomtatásáról ilyen legendákat terjesztene, mert hiszen köztudomású, hogy az egykor sokkal magasabban álló politikusok által terjesztett vádakat maguk az illető államférfiak vonták vissza. Bukarestben pedig igen jól tudják, hogy a fentforgó nemzetiségidifferenciák Magyarországon már régen békés úton kilennének egyenlítőre, ha az erdélyi bolygó martirok jóvelmezőbb foglalkozással bírnának, mint a magyarellenes propaganda. Ochiaschanu kintasítása óta Romániában több kormány és több kormányrendszer változott, egy kormánynak sem jutott azonban eszébe, hogy ő neki a visszatérést megengedje. Sértő azonban minden hazafias és szabadon gondolkozó románra, ha a románok nevében Oroszországot életetik; azt az Oroszországot, a melynek Románia kénytelen volt területének egy harmadrészét átengedni, a melynek uralma alatt Beszarábiában a román nyelvnek a templomokban vagy az iskolákban való használata a sziberiai ölbányákba történő deportálásal sújtatik és melynek aegise alatt Dobruđa, a románellenes irredentának központja. Megvagyunk róla győződve, hogy e tekintetben Ochiaschanu megítélését illetőleg a pártok közt nincs nézeteltérés.

Választási mozgalmak. Hunyadmegyéből írják, hogy a megye valamennyi kerületében megindultak a választási mozgalmak. A dévái kerületben a szabadelvűpárt Barcsay Kálmánt, a jelenlegi képviselőjét jelölte, akinek valószínűleg nem is lesz ellenjelöltje; a szászvárosi kerületben Teleki Arpad gróf ellen Nopcsa Elek báró, a hátszegi kerület képviselője fog fellépni szabadelvű programmal, a hátszegi kerületben pedig Réthy László tanfelügyelőt lépteti föl a szabadelvűpárt; a dobrai kerületben a jelenlegi Lászar Arpad nemzeti párti képviselőnek még nincs ellenjelöltje; a körösbányai kerületben pedig Jósika Gábor báró ellen a függetlenségi Ugron-párt szervezkedik erősen.

Az oláhság és a választások.

Budapest, július 17.

Habár senki sem tudja biztosan, hogy a képviselőválasztások mikor lesznek, de azért önkénytelenül is érezzük, hogy lassankint mindjobban belemegyünk a választási mozgalmakba. Ily előzmények után egészen jogos-

nak látszik felvetni azt a kérdést, hogy mi csoda magatartást fognak követni a közelgő választásokkal szemben az oláhok? S ezt annál több joggal tehetjük, mert hiszen a román nemzetiségi organumok: a Tribuna és a Dreptatea is más cím alatt, de ugyanerről a kérdéssel vitatkoznak.

Egy dolog e tekintetben egészen bizonyos. Az tudniillik, hogy a román nemzetiségi párt, mint ilyen úgy az erdélyi, mint a Királyhágón inneni részekben teljesen passzív fog maradni. A nagyszebeni program alapján egyetlen jelölt sem fog fellépni. A román nemzetiségi párt mint ilyen tehát a pártok ozirkulását nem fogja zavarni.

A passzivitás azonban nem zárja ki, hogy a román nemzetiségi párt, mint valamelyik más párt nyílt vagy titkos szövetségese lépjen akcióba, tehát, hogy idegen zászlók alatt harcoljon a jelenlegi kormányrendszer ellen. Az oláh korifeusok között nagyon sokan úgy okoskodtak, hogy az oláh nemzetiségi párt e szerepre a Királyhágón innen feltétlenül vállalkozhatnék anélkül, hogy valaki a nagyszebeni program megszegésével vádolhatná.

Most már az a kérdés, hogy melyik volna az ellenzéki pártok közül az, a melyikkel a románok nyíltan, vagy titkosan szövetkezhetnének? Semmi kétséget sem szenved, hogy csakis egyedül a néppárt mert ennek programjában vannak felvéve olyan pontok, a melyek kezeségül szolgálnak arra, hogy a párt hatalomra jutva, hajlandó lenne teljesíteni a román követeléseknek legalább egy részét.

A Mocsonyi-párt hívei és organumuk, a Dreptatea barátjai is voltak e szövetségnek, mert a néppártot nem mint önálló magyar pártot fogták fel, hanem mint okozati eredményét az Ausztriában lábrakapott klerikális és politikai reakciónak. Ugy okoskodtak, hogy a néppárt, mint az osztrák reakció magyarországi szövetségese, ha daldalmaskodhatik, a jelenlegi közjogi helyzet „vissza csinálja” az 1868-iki állapotokra s aozél, a monarchia federalizációja ily módon el lesz érve. E szövetséget azonban úgy vélte keresztülvihetőnek, ha a románság az eddigi demonstratív politikáról, a melynek irredentista ozélatat és jellegét elvitatni nem lehet, lemond.

A demonstratív politikáról való lemondás, miután az irredentizmussal való szakítást je-

lentené, sehogy sem tetszik a tribunistáknak s azért nekik a Dreptatea által felajánlott szolidaritás nem is kell. Nekik a demonstratív politika, mint a Tribuna július 14-iki száma írja, azért kell „hogy az európai közvélemény megismerve igazi világításban a magyar politikát, megengedje, hogy a döntő nap elérkeztevel megverekedhessenek a magyarokkal úgy, amint illik”. E kissé homályos frázis azt teszi: a legjobb politika az izgatás politikája, úgy bent, mint külföldön, hogy egy háboru esetén a románság könnyen fellázítható legyen és ha e háboruban monarchiánk vesztes lenne, a békekötésnél a románok mint közvetítő és osztzkodó féljelenthessék be igényeiket Európa ítélőszéke előtt. Ez a forradalmi politika tehát még azt sem engedi meg, hogy a románok, mint a néppárt nyílt vagy titkos szövetségesei is, szerepelhessenek a magyar politikai küzdelmekben, melyeket ők rájoktartozónak különben sem ismernek el.

Ez intranzigens álláspont dacára is szerepe lesz azonban a románságnak a közelgő választásoknál, még pedig a Királyhágón innen, mint a néppárt számára megvehető tömeg; a Királyhágón túl pedig mint az Ugron-párt megvásárolható szavazatai. A román vezetők közül az illető kerületekben, mint a helyi politika intézői többen már is érintkezésben vannak a néppárttal és Ugronékkal a szállítandó román szavazatok árának megállapítását illetőleg. Ha a szabadelvű párt ezt a körülményt nem méltatja eléggé figyelmére, nem lehetetlen, hogy az oláh tulzók a rendelkezésükre álló szavazatokkal a szabadelvű párt kárára igen előnyös üzletet kötnék. Némely erdélyrészi vármegyében már is érezhető az e tekintetben való káros hatás, különösen azokban a megyékben, hol a görög-katolikus románság túlnyomó. Itt Ugronék és a néppárt a görög-katolikus klérus támogatására is számíthatnak.

IDÓJÁRÁS.

Légyomlás: reggel 7 órákor 764.0 milliméter, délután 2 órákor 768.4 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor $^{\circ} + 21.7$, délután 2 órákor $^{\circ} + 30.7$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor K. 4, délután 2 órákor DK. 4. Felhőzet: reggel derült, délután féldehült. Csapadék az azódi 24 órában: 0 milliméter.

IDÓJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó felhőzet. — Meleg. — Száraz. — Zivatarok.

Vera e tette következtében minden megváltozott. Minden, a minek csak emberi hangok befogadására füle van, megtudta, miként Hab Viktor sem különb már, mint akármelyik másik.

No, ez nem volna baj. Az előzi meg a férhez menést, hogy egy legény nyel szivesebben vált szót a lány, mint teszem azt a többivel. Ez a dolog eleje. Ez ellen nem szólna senki, ha ez a legény éppen legény volna, rendes, maga fajta, amilyennek lenni a legénynek dukál, de hát kiderül a Vera által előadottak nyomán, hogy nem is legény, csak gyerek még, a kinek ha dologba áll valahova, félnapszám jár egy napra.

Ilyen is ritkán akad a világban. A szó szétröpült a tanyák fölött és átszállott messze a beszéd, hogy im Sátán Pista, a kutya-kölök megcsókolta a Voron nyakát. Tanuk vannak rá. Az asszonyok összeapták a kezeiket, a lányok pironkodtak, ellenben Hadadi Gergely pusztázó legény (nagyvizkor mult ötven éves, azóta elfelejtette számlálni az időt) így mondta, mikor lovon járt a közben s neki is megvitték a szóbeszédet:

— Nono. Ha az Isten szamarat teremt, teremt annak füvet is.

Kérdés, hogy igaza volt-e Hadadi Gergelynek, de nem kérdés, hogy a ki tudja, mondja ki az igazságot.

Az igazság egy ideig Vera oldalán állott. Az igazság ugyanis gyakran változtatja he-

lyát. (Ezért vannak a világon az ügyvédek, hogy magukhoz csalogassák.) Ott állt, tényleg ott állt akkor, hogy soha valamely szőlőben tavaszi nyitáskor leányának helye nincs. Nincs is. Leányának helye van a szőlőben, ha a fák kell hernyózni, (mert mit bibelődjön az ilyen gyöngye növendékállattal a férfi) továbbá helyen van kötözéskor, a mi szintén lánymunka, mert az olyan szépen köti pántlikásan a karóhoz a venyigét, mintha csak a maga hajába tónná a szallagot.

El kell ismerni, hogy Sátán Pista mint munka erő volt jelen a nyitáskor, pedig az a dolog tudományal jár, mert a milyen a nyitás, olyan a szüret. Kétségen kívül áll ismét, hogy Sátán Pista még nem számít legényt, s ez oknál fogva mint gyerek-embernek félnapszám jár, — csak az volna most a kérdés, hogy mit keresett ugyanakkor a szőlőben Hab Viktor, mikor neki ott ilyenkor semmi foglalatossága nincsen.

Eppen ezért kezdődött el hétfőn, almaválogatás kezdetén a beszéd, hogy azért ment oda, hogy a félnapszám megcsókolhassa a nyakát és ez a tárgyalás szállt a nyiló mezők fölött, a rügyes faágak alatt mindenfelé, egész a másik hétfőig.

A másik hétfőn változás állott be. A másik hétfőn mindenki elhallgatott. sőt Vera is ezt tette, aki pedig nem mindenki. A másik

hétfőn ugyanis a fogadásnál a teljes napszámba állók sorában foglal helyet a Sátán.

— Hát te? — mondja a gazda. — Te fiu?

— Nem — mondja a legény.

— Nem — mondja egy másik, katonaviselt is, (oda föl szolgált a császár udvarába, Bécsbe, — nem gyerek ez már, hanem legény. Ténnap már verekedett a táncoshelyön.

— Ugy, ugy — mondta a többi. Ez így van.

Csakugyan. A „gyerök” feje be van egy tarka kendővel kötve. Kékbabos fehér kendő, a minek a külső részén némi vérvom mutatkozik. Kevéske az egész, hanem a kendőre egy kereszt és hét oltári gyertya előtt meg lehetne esküdni, hogy vasárnap délután, mikor Hab Viktor a közön át a táncoshely felé ment, az ő fején csillogott.

— Hej az apád, erre arra — mondja a gazda, kedvtelve tekintvén végig a helyes kölkön, — de mögembörösödtél!

Ebben a szóban pedig már benne foglaltatik, hogy félnapszámból ezentúl egész napszámra növekszik. Már most ha még ehhez hozzáveszi az ember, hogy a kutyunak ettől fogva szabad jussa van a Hab Viktor nyakához, nem lehet átalni azt a kis fejbeverést, a mi különben is, ha nyulhájjal kenik, begyógyul időnap előtt.

Schwarz által letett 200 forint kauczió levonásával 160 forint, a „Kereskedők köré”-nél 75 forint. Mindkét egyesület megtette a feljelentést, melynek alapján a rendőrség megtette a lépéseket a szökevény letartóztatására. — Hir szerint különben az elikkasztott összeget a család kész megtéríteni. Az „Aradi betegsegélyző és temetkezési egyesület” elnöke: Kohn S. N. és titkára: Neumann Armin, lapunk utján értesíti a tagokat, hogy a hűtlen szolga szökése nem okoz fennakadást az ügyek menetében és a ki fizetni akar, csak vigye el a tagsági díjat egyenest az elnökhöz, a ki készséggel kiállítja a nyugtató irást.

— A bukaresti „posztkiszli.” Oly körülmények közt, mint annak idején lett budapesti „posztkiszli”, tünt el tegnapielőtt Bukarestben, a pénzügyminisztériumban egy pénzsláda, amely 7100 frankot tartalmazott. A tettesek eddig még ismeretlenek, de valószínű, hogy a pénzügyminisztérium, illetve fővámszolgálat valamely alkalmazottja követte el a lopást. Hétfőn, amidőn rendszeren beérkeztek a vidéki vámszolgálatok pénzkészletei, ezuttal annyira összetorlódtott a munka, hogy a beérkezett zsákok egy részének átvizsgálását kedre halasztották. Ilyen hét zsák és sláda felbontatlan maradt. A kezelőtiszt előhivatott két szolgát, hogy valamennyit a főpénztárhoz vigyék; ő maga is elkísérte őket, de vissza nem jött velük, hanem csak öt percczel később és így abban a hiszemben volt, hogy a kérdéses zsákokat szintén föl vitték a főpénztárhoz. Visszatérve azonban azt hallotta, hogy a pénzeszsákok nincsenek ott s bár nyomban megindították a vizsgálatot, ez eddig eredményre nem vezetett.

— Fürdői életből. Buziásról írják lapunknak, hogy a gyógyfürdő az idén különösen látogatott; évek hosszú sora óta nem volt annyi fürdővendég Buziáson, mint az idén. Schottola Ernő fürdő-tulajdonos nagy áldozatokat hoz a fürdő-közönség kényelme érdekében. A társas-élet is igen élénk és pezsgő Buziáson; a közönség nagyban készül az augusztus hó 2-án rendezendő Anna-bálla. — Herkulesfürdő — mint onnan írják — a fő-idény derekán is kong az ürességtől. A nagy hotelek mindegyikében alig van néhány tucat fürdő vendég. A bojárak, a kik azelőtt tömegestől látogatták a fürdőt, az idén elmaradtak, valószínűleg azért, hogy eszel is tüntessenek a magyar millennium ellen. A magyarok sem jöttek a gyönyörű fekvésű fürdőre, melynek vize páratlan gyógyhatású. Ezeket a millennium terelte Budapestre, az országos kiállításba. Est különben többé kevésbé megérzik az összes fürdők, a külföldiek is, a hol magyarok szoktak megfordulni. Reichenhalla-ból írja lapunk egy barátja, hogy a magyar vendégek száma feltűnően kisebb mint más esztendőben. Sirnak is a fürdő alkalmazottjai eleget, hogy az idén nem jönnek el a „jó” vendégek. Marilla fürdő most kezd élénkülni. Sokan vannak ott különösen Szegedről és Torontál vármegyéből. Az a veszedelmes bogar, mely pár év előtt elpusztítással fenyegette a pompás fenyeveset úgy látszik, megsemmisült, mert a fenyeves is teljes szépségben gyönyörködött a fürdővendégeket.

— A mácsai feleséggyilkos. Buczurka Tódor a mácsai feleséggyilkosság tettese — mint nekünk Mácsáról telefonon jelentik — még mindig nem került a csendőrök kezébe, bár éppen tizenhároman keresik éjjelnappal. Tegnap reggel 4 órakor — ha csak tévedés nincs a dologban — a négy nap óta rejtőző gyilkost Mácsa egyik utcáján látta végig ballagni egy ottani kereskedő. Az meg éppen bizonyos, hogy Buczurka a gyilkosságot követő reggel még beszélt a gróf Károlyi-féle uradalom egy szolgájával, ki neki unokatestvére, s arra kérte őt, hogy járjon közbe ér-

dékében a grófnál, hát ha kisegíti a bajból. Azt is beszélték a faluban, hogy felesége temetését is végig nézte rejtekéből a gyilkos, de ezt határozottan megczáfolja mácsai tudostónk. Maga Szikszay Lajos a község jegyzője is abban a hiszemben van, hogy Buczurka Tódort Mácsán rejtegetik, mert a nép annyira fél a hírhedt gonosztevőtől, hogy fel lehet róluk ezt is tenni. Ez is, az is jön a község házára, hogy: itt, vagy amott látta a gyilkost, de valamennyien úgy elkésnek a hirrel, hogy mire üldözőbe lehetne venni a jó madarat, már odébb állhatott. A mácsaiak már nem is bíznak benne, hogy a feleséggyilkos kézre kerüljön. Ma a grófi uradalmi parkot kutatja át a csendőrség, mert nem lehetetlen, hogy ott bujkál.

— A tegnapi hetipiacz. A sátrakat felállították, a portékákat is kirakták, — mint rendszeren — a tegnapi hetipiaczon, de az csak nem akart piac lenni. A vevők alighogy láthatók voltak s a kik megjelentek, azok is vajmi gyenge vételkedvet mutattak. A tegnapi hetipiacz oly soványan ütött ki, amilyenre régóta nem emlékeznek a vásárosok. Az állatpiazcon is alig volt disznó. Pedig a város fel van már oldva a zárlat alól. Némileg csak a szarvasmarha és ló volt nagyobb számban képviselve s e téren a vételkedv is élénkebb volt. Különbözik hogy a tegnapi piac képe olyannyira szomorú, azt főképp a gyulai vásár okozta, mely Arad rendes vevőközönségét ez időre elvonta.

— Egy részeg garázdálkodása. Markovics Mihály szarkaházi illetőségű napszámos már régóta munka nélkül kószál s most is Budapestről azért jött Aradra, hogy itt valami foglalkozást keressen. Vándorlása közben becért Sándor Imre pécskai uti korosmájába, hol éppen dél lévén a vaggongyári munkások mulattak az ott muzsikáló s városszerte ismert vak kintornás zenéje mellett. Ő is leült a többiekhez, evett, aztán ivott, újra ivott, míg nem a bor a fejébe szállt. Mámorában egyszer csak odarohant a kintornáshoz s annak kezéből azt kikapta, elkezdte azt hol lassan, hol meg eszeveszetten forgatni. Mikor pedig az az öreg, ősz és vak ember kérte, hogy ne rontsa el a holmiját, dühében úgy pofonította az öregot, hogy az összeesett. Verekedni, dulakodni kezdtek aztán, míg nem a vendéglős mindkettőt kitette az utcára. A verkedés ott tovább folyt nagy nézőközönség jelenlétében, s a korosmáros felesége Sándor Imréné is az ajból állva nézte egy ideig, amint veri az életerős fiatal suhancz azt az összetörődött, öreg embert. Magajnálta a szegényt s odaordított Markovicsnak, ne bántsa azt a gyenge, ősz embert. Erre Markovics felugrott s az ajtó felé rohant. A korosmárosné azt hívén, hogy a korosmáros akar menni, még utat csinált a teljesen részeg embernek, de ez hozzá érve, egy pillanat alatt elesre fent kést ragadott elő s azzal kétszer megszúrta a korosmárosnét. Az egyik szúrás a bal arcon, a másik a mellén érte. Erre a berugott kését maga ellen fordította s nyakán egy hatalmas sebet ejtett. A nagy népcsofódületre megjelent aztán Molnár Mihály rendőrtisztes és a garázdálkodót bekísérte.

— Kalábriasz az oroszlaneketreczben. Eszéken a Kopecky-téle állatsereglet tulajdonosa vasárnap reggel nagy plakáton hirdette, hogy délután az oroszlan ketreczében leánya, Opatri Ferencz és Traczkievics Rudolf hírlapszedőkkel kalábriaszt fog játszani s az oroszlan tessz a kiboz. Az előadásra az állatsereglet bódéja zeutulásig megtelt. A közönség feszült várakozása között lépett be a ketreczbe először Kopecky kisasszony. utána pedig a két szedő. Leültek az asztalhoz, kiosztották a kártyát, de mielőtt megkezdheték volna a játékot, az oroszlan kiboz megkértülve a kisasszonyt, talpával Traczkievics fejére akart csapni. Traczkievics szeren-

cséjére félre kapta a fejét s így az oroszlan nem Traczkievicsot, hanem helyette az asztalt ütötte meg, honnan lába a Traczkievics combjára esuzzott le erősen vérző sebet ejtven rajta. Az oroszlan e kellemetlen kibicelését a közönség rémületkiáltásokkal és sikoltással fogadta, megrohanta a kijáratokat és tolongva igyekezett ki a szabadba. Kopecky kisasszony pedig drót ostorával az oroszlant támadta meg és fékezte anyira, hogy baj nélkül mehetek ki a ketrecz-ből. Erre azután a közönség is lecsillapodott. Tíz percz múlva Traczkievics újra megjelent a ketreczben a kisasszonnyal s ekkor aztán az oroszlan már nyugodt maradt.

— Százkilencz éves asszony. Solyomkón, Feketeerdő mellett, mint nekünk írják, e hónap 12-én meghalt özv. Labaj Györgyné, szül. Jánostyák Mária, aki 1787-ben született valaha a felvidéken. Hogy kik voltak a szülei s mikor került arra a vidékre, ahol a hosszú életét eltöltötte, se ő maga nem tudta megmondani, sem a helység vénei nem tudják. Soha életében nagyobb betegség nem gyötörte s haláláig dolgozott. Most is egészséges volt s szenvedés nélkül, csöndesen szenderült el. Nagy rokonság, csaknem a fél falu gyászolja.

— Kerékpáros-ünnep Leticia hercegnőnél. Turinban, mint onnan jelentik, Leticia Bonaparte hercegnő péntek éjszaka a királyi kastély parkjában kerékpáros-ünnepet rendezett, amelynek mesés fényét a turini lapok lelkes szavakban magasztalják. A gyönyörű park ősrégi fáit megszámlálhatatlan velencei lámpa világította. A kastély udvarát, amely a parkba nyílik szönyegekkel borították be s a színes lámpák világában itt tartott a hercegnő cserolet. Az ünnepben huszonnégy pár vett részt a legkiválóbb arisztokrácia köréből. A hölgyek fehér kosztümöt, a férfiak tarka sportkosztümöt viseltek. A hercegnő vezetése alatt a társaság kerékpáron bejárta a kivilágított parkot, amelynek több helyén kis olasz zenekarok behizelgő melódiákat játszottak. Ejjelután a hercegnő trónszéke előtt a párok menüettet jartak kerékpáron, a társaság még egyszer bejárta a parkot s csak akkor oszlott szét, amikor a felkelő nap sugarai elhomályosították a park színes lámpáit.

— Szerzetessé lett világi. Rómában nagy feltűnést keletett, hogy Valenzani ügyvéd, frascatii polgármester, lemondott hivataláról és egy szerzetesrend zárdájába lépett. Valenzani előkelő és gazdag család sarja és az egész fővárosban ismert világi volt. Egy római nemesi család leányába szeretett bele, de szerelme boldogtalan volt, mert kedvese gyógyíthatlan betegségben szenved. Ez vitte a világit a kolostorba.

— Gyilkos szerelmeseik. Krassó-Szörény megye Kornyareva nevű kis községében tegnap kegyetlen gyilkosság történt. Craem Péter Talpas Mária-val régebb idő óta szerelmi viszonyt folytatott, habár Craem Péternek volt már menyasszonya, a kivel úgy látszik nem nagyon rokonszenvezett és csak vagyonaért akarta elvenni, hogy szeretőjével nagy lábon élhessen. Tegnap a szerelmeseik a fűzes egyik részében töltötték el a délutáni órákat. A szerelme párt azonban megzavarta Craem menyasszonyának anyja, a ki egyenesen feljött tartott és szemére vetette a völegénynek hűtlenségét és azzal indult el, hogy a látottakat tudomására fogja hozni leányának. A szerelmeseik erre a szóra rávetették magukat a távozó öreg asszonyra és a derekáról letépett övvel megfojtották és a legközelebbi fűzfára felakasztották, hogy a gyanút magukról elhárítsák. Ezután elváltak, mintha legjobban végezték volna dolgukat. Craem menyasszonyához ment, a hol a leány panaszkodott édes anyjának oly soká elmaradásaért. A völegény megnyugtatta, hogy a fűzesben látta sétálni. Elmentek és meg is találták. Voltak olyanok, a kik Craem Pétert és szeretőjét is a fűzesben látták. A gyanu mindjárt rájuk hárult. Hosszas tagadás után végre beismerték kegyetlen tettüket, mire letartóztatták őket.

— Hitehagyó község. Szerb-Bókról (Torontál.) írják, hogy a község befolyásosabb és vagyonosabb része egy mozgalom élére állt, melynek az a czélja, hogy a község népe a gör. keleti vallásról a gör. kath. vallásra térjen. A mozgalomnak a lelkes az oka, akiről botránysos dolgokat beszélnek. A temesvári gör. kelet. püspöktől már több ízben kérték a pápa áthelyezését, de sikertelenül s ezért határozták el magukat a végső lépésre.

— Öngyilkos aggastyán. Mohácson Lóczy Mihály 70 éves aggastyán tegnap egy tlen fiak lakásán felakasztotta magát. Dóczy harmincz esztendeig irnokoskodott a városnál, vénségére azonban munkaképtelenné lett s így munka nélkül maradt. Fiának nem akart terhére lenni, inkább megvált életétől. Az öngyilkos aggastyán iránt általános a részvét.

— Megmérgezett vasuti kalauzok. A Predeából Brassóba jövő vonaton a szolgálatban lévő vasuti kalauzok egyike, a vonat második szakaszában egy telt üveget talált, s midőn ezt még a vonaton lévő két társának megmutatta, rögtön megállapodtak abban, hogy a talált üveg tartalma nem lehet más, mint valami jóféle ital, közösen elfogyasztották. Ebből nagy veszedelem származott, mert a palackban lévő bor meg volt mérgezve. Mind a három kalauzt eszméletlen állapotban szállították be a brassói polgári kórházba, hol most mindhárom élet és halál között van. Az üveg tulajdonosát nyomozzák.

— Drága kaland. Egy Szamosújvár közelében lakó jámbor kereskedő felrándult a napokban Budapestre a kiállítás megtekintésére. A vasuton Szolnok táján elegáns nő szállott be a kocsi-szakaszba, karján egy 7 éves kis leánykát hozva. Polgártársunk csakhamar ismeretséget kötött a bájos hölgygyel, ki anynyira megnyerte tetszését, hogy Budapestben egy szállodában közös szobát vettek s a vendégkönyvbe így irattak be: X. Y., neje és gyermeke. X-nek tetszett a kaland, habár otthon feleséget hagyott hátra, a mézas hetek megiaméltóságát kezdte dobogó szívvel remélni. Minthogy azonban az üzletember a szerelem mellett sem felejtkezik el pénztárczájáról, délután, mielőtt körutra indult volna a fővárosban, 800 frttal telt pénztárczáját, a szálloda portásánál helyezte el, azt hozva fel okul, hogy fél a zsebtolvajoktól. A portás átvéve a pénztárczát, kalandvágyó hűstünk „nejevel és gyermekével” elindult a főváros nevezetességeinek megtekintésére. Este szépen hazatértek. Reggel, mikor a férj és kis leánya még az igazak álmát aludta, az újdonsült feleség beállt a portáshoz s kéri, hogy adja át a férjének a 800 forintját. A portás át is adta a pénzt a feleségnek. Férj uram felédredvén, látja, hogy az asszonynak hűlt helye van. Rossz sejtelmektől gyötörve rohan a portáshoz s kéri a pénzt. A portás angol hidegvérrel jelenti, hogy ezelőtt fél órával ő nagysága már elvitte a pénzt. X. dühös lesz. Rendőrséggel fenyegetőzik, s kiált, hogy az asszonyt csak ideiglenesen nevezte ki feleségének, mert neki otthon szerető felesége van, a ki alig várja hazaérkezését. A portás felvilágosítja, hogy miután éppen ő volt az, a ki „neje” iratta be az ismeretlen hölgyet, első sorban ő büntetnék meg a hamis bejelentésért. Mit tehetett egyebet, elment a kedve a további élvezetekről s haza utazott. A gyereket pedig a szállodában hagyta, hogy ha az asszony jelentkezik, adják át neki. Az asszonynak azonban eszébe ágában sem volt a gyermekért jelentkezni s X. a napokban felhívítást kapott a szállodából, hogy a gyermekét tovább csak azon esetben tartják, ha havonként 80 forintot fizet érte, különben a férj lakhelyére tolonozolják. A férj belátva a helyzet tarthatatlanságát s félve az igazi feleség haragjától, elhozatta a gyermeket s most várja, mikor jelentkezik a „vasuti” feleség.

— Sétahangverseny a ligetben. A városi liget lombos fái alá ma és holnap délután eleven élet költözik. A kedvelt szentannai zenekar rendez hangversenyt érdekes, változatos műsorral. A ligeti vendéglőben a közönség jó étellekkel és italokkal fogja kielégíthetni inyen vágyát. A hangverseny belépti díj nélkül való.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

* Magyar operaciklus. Mint fővárosi tudósítónktól értesülünk a magyar kir. operaház igazgatósága a Wagner-ciklus mintájára magyar operaciklust rendez. E ciklusba kilenc magyar operát vettek fel, melyek hű képét adják a magyar operairodalom fejlődésének. Szeptember 5-én kezdődik a magyar operaciklus Erkel „Hunyady László”-jával, ezt követik: Doppler „Ilka,” Erkel „Bánkban,” „István király.” Mihály „Tol-

di,” Farkas „Balassa Bálint,” gróf Zichy Géza „Alár,” Hubay „Falu rossza” és Frotsler „Korvin Mátyás” című operái. Ez utolsó opera a legújabb szerzemény a ciklusban és augusztus hó első felében adják először. E nagy hazafias vállalkozáshoz Bianchi Bianka közreműködését biztosította az operaház vezetősége. A beosvágyon kívül, melylyel az opera legelőkelőbb művészei az új betanuláshoz fogtak, a nagy mű sikerének biztos garanciája az intendatura és az opera vezetőségének erélye, melylyel az előkészületeket végzik. A magyar ciklus bizonyonnyal országsszerte a legnagyobb rokonszenvenvel találkozik. A Wagner-ciklussal kivívta a magyar operaház az egész külföld elismerését: a magyar operaciklus kimagasló nemzeti esemény lesz, alapköve ez eszménynek, melynek neve: „magyar opera európa színvonalon”. A jelekből ítélve, az érdeklődés igen nagy lesz, azért minden zenekarát jól teszi, ha előjegyzés útján eleve biztosítja magának a kínálkozó műélvezetben leendő részeseletét.

* Goncourt Edmond meghalt. Párisból jelentik, hogy Edmond Goncourt Chanrossay-ban (Seine et Marne megye) Daudet Alphonse-nál tüdőtolulásban 76 éves korában meghalt.

A francoziák a Goncourt testvérekben az irodalmi ikek tegekövetesebb példányát bírták. Edmond és Jules Goncourt az ötvenes években kezdték meg írói pályafutásukat, közösen, egymást támogatva, egymást lelkesítve és kiegészítve és egész életükben hiven összetartottak, együtt dolgoztak. Komoly törekvés és önálló művelés volt özügük sikerének alapja. A regény terén Flaubert mellett ők lettek vezérei a modern, naturalist. iskolának. Ok képviselik ez iskola arisztokratikus irányát, ellentétben Zolával, a ki a demokráta irányt gyűjtötte táborába. Rendkívül válaszókos stíljük, bámulatos szingazdagságuk mellett is kissé affektáltak és tul oziozomázottak. Regényeik alaponusa a melankolikus, kissé pesszimista világnézet s ez az oka, hogy az olvasónak érdeklődését, a legnagyobb mértékig tudják ugyan felkelteni, de teljesen kielégíteni nem tudják. Ritka dolog, hogy valaki keillemes hangulatban osukja be Goncourték könyvét. Regényeik közül, melyeket közösen írtak, a legnevezetesebbek: „Germinie Lacarteux,” „Renée Maupérin,” „Manette Salomon,” Madame Gervaisais. A művészet és kulturtörténet terén is igen beceses, különösen korrajzszerű munkákat írtak. Megírták a francia társadalom történetét a fordalom és a direktorium alatt, közöltek intim jelenrajzokat a 18. századból, megírták Maria-Antoinette, továbbá XV. Lajos maitresseinek történetét, korrajzot adtak a 18-ik századbéli nőről és az ugyane századbéli művészetéről stb. Egyáltalában ez utóbbi műveiket tartják a legvíválóbbaknak, sőt egyenesen klasszikusoknak.

Jutesnek, a fiatalabbiknak 1870-ben bekövetkezett halála után Edmond egy tulzottan realiztikus regényt adott ki: „La fille Elisa” (1878), mely számos kiadást ért meg. Továbbá az ő regényei: „La Faustin,” „Chérie” és „Les frères Zeniganno”; ez utóbbi a testvéri szeretet gyönyörű emléke. Egy pár apróbb kulturhistóriai munka mellett kiadta 1885-ben öcsöse leveleit. A két testvér csak egyszer próbálkozott meg a drámával: 1865-ben került tőlük színre „Henriette Maréchal,” de a két testvér s a császári ndvar közt fennálló viszonya folytán a republikánus közönség hevesen visszautasította a darabot.

* Színészet a vidéken. Gáspár Jenő 16 tagból álló társulata szép számú közönség előtt játszik Radnán a „Fehete sas” nagytermében. Mint minket értesitenek a lippaiak is nagyon látogatják a törekvő társulat előadásait.

* A Csók-keringő szerzője. Alig van keringő, amelyet jól-rosszul, de régibb idő óta és többet énekeltek volna, mint az Ardi Csók-keringőt, amelyet szerzője annak idejében a díszösége tetőpontján ragyogó Patti számára komponált. A hirneves szerző, aki ezzel az egy keringőjével megszerezte magá-

nak a halhatatlanságot, mint Milanóból írják, az őszön ünnepli meg hatvanéves fordulóját első hangversenyének, amelyben mint hegedűművész lépett a közönség elébe. Ardi afféle csodagyerek volt, mint a kis Humbertmann Broniszláv s tizenégyéves korában kezdte meg virtuóz pályáját Milanóban. 1841-ben, tizenkilenc éves korában, adták a brigantik című, első operáját. A Csók-keringő szerzője hatvanéves jubileuma napján kiadja egy kötetben megírott emlékiratait.

* „Az Eveszak”. Az ezredéves kiállításra a következő hetekben, hónapokban még minden vidéki hölgy felrándul Budapestre, hogy élverze az ezer év díszöségét. Ez utra fel kell szerelni a ruhatárakat és nagy gondot ad a divat kérdése, mert elmúltak az idők, mikor a vidéki hölgyek falusias öltözékekben jelenhettek meg a főváros utcáin. A mai társadalom megkívánja, hogy a vidéki hölgyek is kifogástalan öltözetekben forogjanak a kiállítás területén és chik ruhaik semmivel se maradjanak hátra a fővárosi hölgyek köntösei mellett. Ellenkezőleg izléses és elegáns öltözetekkel kell hogy felköltse a fővárosi hölgyek figyelmét is. S milyen könnyen tájékozhatják magukat a vidéken lakó hölgyek is a „legújabb” és „legjobb” felől, mit a divat újat és szépet naponta felkarol, ha „Az Eveszak” elegáns és szép divatmintái után készit tik vagy készitettik ruhaikat. Nincs titka a divatos, jóízű, olcsó és csélszerű öltözködési kérdésnek, melyet „Az Eveszak” ozéirányosan meg nem oldana. Azért mint legjobb tanácsot csak azt ajánlhatjuk, rendeljék meg maguknak a legolcsóbb, legszebb és a legújabb divatot mindig legelsőknek közli divatlapot: „Az Eveszak”-ot, mely a női divaton kívül felkarolja a fehérnemű (patyolat) és gyermekdivatot is. Megrendeléseket a lapra elfogad a kiadóhivatal, Budapest, VI., Király-utca 110., minden fővárosi és vidéki könyvkereskedés, továbbá minden postahivatal. Ara egész évre csak négy forint, negyedévre 1 frt. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra szivezen küld.

TÁVIRATOK.

A népgyűlés utójátéka.

Budapest, július 17. (Saj. tud. táv.) Az általános választójog kérdésében tartott népgyűlésen történt összetűzés miatt többen feljelentést tettek a törvényeséknél. A bizottság azonban a feljelentéseket, mint bűnvádi eljárásra alkalmatlanokat félre tette. A feljelentők a bizottság eme eljárását megfélebezték.

A király ajándéka.

Budapest, július 17. (Saj. tud. táv.) A király a tüzoltók kongresszusával kapcsolatos diszgyakorlatra egy gyönyörű értékes ajándékot adott.

A munkácsi országos ünnepély programja.

Budapest, július 17. (Saj. tud. táv.) A véglegesen megállapított ünnepély programja a következő: A kormányt képviselő Erdélyi Sándor miniszter, a kíséretében lévő országos képviselőkkel, holnap délután érkezik Bányuba, ahol Lónyay Sándor Bereg megye főispánja fogadja. Munkácson Cseh Lajos polgármester fogja üdvözölni az érkezőket. Holnap délután 5 órakor tisztelgés lesz a Schönborn gróf palotájában lakó igazságügyminiszternél. A tisztelgést Vincs Gyula Ugoosa vármegye főispánja nyitja meg azután Mármaros, Szabolcs, Szathmár, Ung, Zemplén és Bereg vármegyék küldöttségét következik diszmagyarban. Este a város kivilágittatik.

19-én a várban az országos emlékoszlop alapkövének ünnepélyes letétele, ezt a diszmise előzi meg, melyet Firozák Gyula püspök ocelebrál. Ezután a munkácsi hölgyek zászlóját szenteli fe a püspök. Az alapkö letételénél Erdélyi Sándor mond beszédet, melyet Kiss Aron püspök hálamiséje követ.

— Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállított 1896. június 1-től 15-ig 21,781 személy, bevétel 2084 frt 80 kr. Szállított 1895. június hó 1-től 15-ig 23600 személy, bevétel 2316 frt 85 kr. 1896. január 1-től szállított június hó 15-ig 227877 személy, bevétel 22176 frt 65 kr. Szállított 1895. január 1-től június 15-ig 220252 személy bevétel 21871 frt 95kr. Szállított 1896. június 1-től 15-ig 2367580 kilogramm teher, bevétel 1014 frt 42 kr. Szállított 1895. június 1-től június 15-ig 1981660 kilogramm teher, bevétel 851 frt 54 kr. Szállított 1896. jan. 1-től június 15-ig 46858610 kilogramm teher, bevétel 19532 frt 47 kr. Szállított 1895. jan. 1-től június 15-ig 80620060 kilogramm teher, bevétel 14085 frt 72 kr.

S z e s z ű z i e t.

— Julius 17. —

Mai jegyzéseink: Készára nagyban ayers szesz 51 forint — krajcár, kocsinyber 51 forint 50 krajcár hordó nélkül, per 100 liter $\frac{1}{2}$ beleértve 35 frt fogyasztási adót. Szárított moslék 5 frt 20 kr. métermássáknént.

Budapesti gabnatöze.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, július 17. d. n. 5 óra.

Buza bányási új	6.80—6.95
Buza tiszavidéki	6.85—7.—
Buza pestvidéki	6.80—6.95
Buza fejmegyei	6.80—6.95
Buza bucskai	6.70—7.05
Rozs új, elsőrendű	—
Rozs új, másodrendű	—
Arpa takarmány	—
Arpa égeini való	—
Arpa sörfőzdei	—
Zab	6.90—6.80
Tengeri bányási	3.95—4.05
Tengeri másnemű	3.90—3.95
Káposzta-repoze bányási	9.75—10.—
Köles	5.25—5.50
Buza márczius—aprilis	6.79—6.80
Buza szeptember—október	6.44—6.45
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	5.84—5.86
Tengeri május—június	4.05—4.07
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	3.75—3.77
Zab márczius—aprilis	—
Zab szeptember—október	5.21—5.23
Káposzta-repoze augusztus—szeptember	10.35—10.45

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden.

Budapest, 1896. július 17.

Magyar aranyjárdék $\frac{4}{8}$	122.75
Magyar koronajárdék $\frac{4}{8}$	99.40
Magyar arany $\frac{4}{8}$	124.50
Magyar ezüst $\frac{4}{8}$	101.50
Magyar keleti vasút 1876.	121.75
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlávon földterhermentesítési kötvény	97.25
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	152.—
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	139.—
Osztrák papírajárdék	101.75
Osztrák járdék ezüst	101.75
Osztrák járdék arany	128.50
Koronajárdék	101.—
1860-iki államsorsjegyek	147.50
Osztrák-magyar bankrészvény	970.—
Magyar hitelbank részvény	887.75
Osztrák hitelbank részvény	881.60
Osztrák-magyar Államvasút	862.50
20 frankos arany (N. poleand'or)	9.50
Német birodalmi márká	58.75
London	119.85
Páris	47.80

REGÉNY CSARNOK.

Hogyan hal meg az ember.

Ira: Zola Emil.

[1] Franciaából: Éber Ernő.

I.

Vertenil gróf ötvenöt éves. Franciaország egyik ősnemes családjának ivadéka és nagy vagyon ura. Semmibe sem vette a kormányt és tehetsége szerint keresett foglalkozást magának: a szemléknek cikkekét irt, melyeknek révén azután bejutott az akadémiába, itt nagy tevékenységet fejtett ki, földműveléssel, állattenyésztéssel foglalkozott, majd a népsziumtűvészetekért lelkesedett.

Egy időben képviselő is volt és mint heves ellenzéki tűnt ki.

Vertenil Matild grófné negyvenhat éves. Még mindig Páris legimádandóbb szökéjének tartják. A kor mintha megfihéritezte volna bőrét. Kissé sovány volt: most hamvas vállai olyavok, mint az érett, kerek gyümölcs. Soha se volt szebb. Ha egy szalonba lép aranyzóke hajával és fődetlen, vakítóan fehér nyakával, mintha egy fölkelő csillag jelennek meg; és a husz éves asszonyok is féltékenyek miatta.

A gróf és grófné házassága egyike azoknak, melyekről nem szoktak beszélni. Mondják, hat évig igen jól éltek együtt. Ebből az időből származott egy fiók, Roger, a ki most hadnagy és egy lányuk, Blanka, a ki a múlt évben ment férjhez Bussac urhoz, az államügyészhez. Gyermekük utján egyesültek. Most évek óta jó barátok, de önmaguknak élnek. A világ előtt meghallgatják egymást, kifogástalanul udvariasak egymáshoz, de hazaérve, külön lakosztályaikban zárkóznak, a hol tetszésük szerint fogadhatják ismerőseiket.

Egy éjjel Matild két óraker jön haza a bálból. Komornája levetkőzteti a szatán, mikor már távozni készül, mondja, hogy a gróf ur az este kissé rosszul érezte magát.

A grófné már féltalomban megfordul:

— Ah! — szól lanyhán.

— Keltsen föl holnap tízóraikor, a szabónót várom, mondja kinyújtózza.

Másnap, mikor a gróf villásreggelinél sem jelenik meg, a grófné előbb tudakozódta hogyléte felől, azután elhatározza magát, hogy hozzá megy. Ágyában találja a gróft, nagyon halványan, kifogástalan rendben. Három orvos volt már itt, utasításokat adtak és este megint el fognak jönni. A beteget két szolga ápolja. Komolyan, némán végzik kötelességüket, elfojtva a szőnyegen cipőik recsegését. A nagy szobában rideg oszond honol, sehol a legkisebb rendetlenség nincs, sehol egy butor elmozdulva a helyéről. Méltóságos, kifogástalan betegség ez, mintha látogatókat várna.

— Rosszul van, barátom? — kéri a grófné, belépve.

A gróf mosolyogni akar.

— Oh, csak egy kissé fáradt vagyok, — válaszol. — Csak pihenésre van szükségem... Köszönöm, hogy meglátogattott.

Két nap elmúlik. A szoba méltóságos maradt, minden tárgy a maga helyén, az orvosok eltűntek a nélkül, hogy a legesekelebb foltot hagynák maguk után. Az inasok borotvált arozan az aggodás egy jelét se lehet észrevenni. A gróf mégis tudja, hogy halálos veszélyben van; az orvosoktól követelte, hogy az igazságot mondják meg és most hagyja őket oselekedni egy panaszozó nélkül. Leggyakrabban behunyt szemekkel fekszik, vagy pedig mereven maga felé néz, mintha maganyáról gondolkodnék.

A grófné mindenkinek azt mondta, hogy a férje betegeskedik. Semmit se változtatott életmódján, eszik és alszik, sétál a szokott időben. Minden reggel és minden este ő maga lejön a grófhöz és hogyléte felől kérdezősködik.

— Nos! jobban van barátom?

— Hogyne, sokkal jobban, köszönöm, kedves Matild.

— Ha kívánja, maga mellett fogok maradni.

— Nem, fölösleges. Julien és Ferencz elég... Minek fárasztaná magát?

Ők érik egymást. Külön éltek, külön akarnak meghalni. A gróf a maga önzésében vágyakozik a keserű öröm után, hogy egyedül haljon meg és hogy meg legyen kímélve az ágya körül lejátszandó fájdalom komédiáinak unalmától. Töle telhetőleg igyekszik megrövidíteni a grófnének és önmagának az együttlé-

kellemetlenségét. Utolsó akarata eltűnni illendően, miat világfi, a ki nem akar senkinek se terhére lenni, senkit zaklatni.

Végre egy este már alig bir lélegzeni, tudja, hogy nem fogja az éjjel átélni. Mikor a grófné eljön, szokott látogatását megtenni, egy utolsó mosolyal szól hozzá:

— Ne menjen el... nem jól érzem magam.

Meg akarta kímélni feleségét a világ beszédétől. Ő, a grófné, várta ezt az óhajást. És a szobában marad. Az orvosok nem hagyják el az agóniában fekvőt. Az inasok ugyanazzal a nyugodt büszkölommal vélik szolgálatukat. A gyermekek: Roger és Blanka után küldtek, a kik most itt vannak, az ágy mellett, asanyjuk oldalán. A rokonok egy szomszéd szobát foglalnak el. Így mulik az éj, komoly várakozásban. Reggel a halotti szentségeket hozzák. A gróf mindnyájuk előtt meggyón, még utóljára is támogatva a vallást. A ceremónia véget ért, meghalhat már.

De még most sem siet. Ugy látszik, összeszedte erejét, hogy megtudja akadályozni a görösös, csunya meghalást. Lihegése ugy hallatszik a rideg nagy szobában, mint egy elromlott óra rendetlen ketyegése.

Egy jól nevelt ember hal meg. Miután megölelte feleségét és gyermekeit, egy mozdulattal ellöki magától őket, visszacsúsz a párnára, a fal felé fordul és meghal.

Az egyik orvos föléje hajol és lecsukja szemeit.

— Vége szól halk hangon.

Sóhajások és sirások hallatszanak a csöndben. A grófné, Roger és Blanka letérdelnek. Közűbe rejtik arozukar, úgy, hogy az nem látszik. A két gyermek élvezeti anyjukat, a ki az ajtóban, kétségbeesését akarva mutatni, egy utolsó szokogástól meggörnyed.

E perostól a halott a temetési pompa tulajdona.

Az orvosok elmentek, meggörbült háttal és szomor arczkifejezést öltve. A parokiából egy papot kérettek, hogy a holttest fölött örökdjék. A két inas a pappal marad, székeken ülve, komoran méltóságosul: itt van szolgálatuknak várt vége. Egyikük észrevesz egy butoron felejtett kanalat; fölkel, hamar zsebébe csusztatja, hogy a szoba szép rendjét ne zavarja meg.

Alulról a nagy szalonból kalapácsütések zaja hallatszik; a kárpitosok vannak itt és átalakítják a szobát, a ravatalnak. Az egész napot igénybe vette a bebalzsamozás; az ajtók zárva vannak, benn csak a balzsamozók és segédjeik. Midőn másnap elviszik a gróft és kiteszik a ravatalra felöltöztetve, mindenki az ifjuság üdeségét látja arczán.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK NÉVSORA.

— Julius 17. —

Fehér Kereszt szállója: Schoertenbergi Gusztáv földbirtokos, Budapest. Roosz János főmérnök és családja, Új-Szent-Miklós. Bonfiglett Mihály magánzó, Budapest. König Fülöp utazó, Budapest. Reiszner Ignác utazó, Budapest. Walanka István utazó, Budapest. Eisner Izidor utazó, Temesvár. Breitner Ignác utazó, Nagyrákos. Sauerhering Ottó utazó, Oroszország. Hochheimer Jakab utazó, Bécs.

Vagy szállója: Schlesinger Bernát kereskedő, Budapest. Mandel József kereskedő, Budapest. Pfeifer Gyula kereskedő, Budapest. Kaufmann M. kereskedő, Pankota. Dr. Neumann Armin ügyvéd, Világos. Klein Adolf kereskedő, Debreczen. Weiss Ignác kereskedő, Szabadka. Mátyás Mihály iparos, Szeged. Ostheimer Mór kereskedő, Berlin. Duret György kereskedő, Hamburg. Brod Lipót kereskedő, Prága. Fischer Hugó kereskedő, Bécs. Schön Frigyes kereskedő, Bécs. Steinbach Sándor kereskedő, Bécs. Linhart Nándor kereskedő, Bécs. Ostermayer Károly kereskedő, Bécs.

Nader szállója: Fauszik József kereskedő, Okrodina. Sternbath Károly kereskedő, Lugos. Stroland Géza felügyelő, Temesvár. Kaufmann Károly reálalobérlő, Pankota. Kökényes Gyuláné magánzó, Csánád-Palota. Starding Arnold mérnök, Budapest.

Magyar Korona szállója: Ladányi Károly, Szeged. Liber Abraham kereskedő, Budapest. Diamantstein Adolf kereskedő, Budapest. Hoffmann Mór kereskedő, Budapest.

Három Király szállója: Drunner János kovács, Arad. Darsi Róza szakácsné, Arad. Mád: Antal zenész, Kicsenő. Dr. Domanovszky Zoltan ügyvéd, Battonya.

Magyar Király szállója: Legisten Rudolf gyertya minta öntő, Budapest. Wandagnotto Giovanni művész, Nemzeti szállója: Pakó Antal hentes, Makó. Bános Mihály kir. közjegyző, Lugos. Kubisek Károly fakereskedő, Temesvár. Schindler Ede jegyzőjelölt, Drauz.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza,**
távollétében a szerkesztésért felelős:
Dr. Lengyel Sándor.

Akár szép! Akár eső!

Ma szombaton, július hó 18-án este 8 óraker

Debránszky Márton

sörarsarnokában

NAGY KATONA-HANGVERSENY.

Belépti-dij 20 kr.

Institoris Antal

Aradon, Vörösmarti-utca 2. sz.

Tisztelettel értesitem a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy a
 Rotschild és Klein-féle esődtömeget
 megvettem és azt a mai naptól fogva

csodálatos olcsó árak mellett
 áruba bocsátom.

Több mint 1000 darab
 legutolsó divatu és legszebb kivitelű női felöltők, rondeauk, ceppek,
 gallérok, szövet és szörméből.

Nagy választék muffokban mesés olcsó árakon úgy, hogy ezen

 ritka alkalmat

mindenki még idejében felhasználhassa és magának szükségletét csaknem
 ingyen megszerezhesse; kérem a n. é. közönséget ezt el nem mulasztani,
 mert csak néhány napig tart a készlet.

Tisztelettel

Institoris Antal.

1041

5980/896. kh.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelmiügyi m. kir. miniszter urnak 1892 évi márczius hó 5-én 14837 sz. a. kiadott s a vasárnapi mukaszün etre vonatkozó körrendelete értelmében értesitem az érdekelteket, hogy június hó 1-től augusztus hó 1-éig eső vasárnapokon az alább jelölt ipari munkák és kereskedelmi üzleteknek délelőtt 10 óráig gyakorolhatók u. m.

1. a gépiparnál sürgös és halaszthatatlan javítási munkák;
2. a kisiparnál sürgösen rendelt javítási munkák;
3. a pékiparnál az áru elkészítése és szállítása;
4. a mészáros, hentes és kolbászkészítő iparnál az elkészítés elárúsítás és szállítás.
5. bank és váltó üzletet;
6. boltok minden kereskedelmi elárúsító és szolgálat közvetítő üzletek;

7. borkereskedések;
8. cseléd-szerző-intézetek;
9. elárúsító üzletek;
10. fehérítési iparnál;
11. fűszer, rövid áru, divat, vas és egyéb kereskedések
12. vad kereskedések,
13. baromfi kereskedések és minden más hasonló ipari és kereskedelmi üzletekben az elárúsítás és házhoz szállítás;
14. szatócs üzletek;
15. kereskedelmi és ipari irodákban a kereskedelmi és ipari alkalmazott irodabeli munkája;

A jelen hirdetményben foglaltat azzal adom értesítésére az érdekelteknél, hogy mind azok ellen, kik az előirt rendelkezéseket be nem tartják, az 1891 évi XIII. t. cz. 6 § a értelmében cog a büntető eljárás folyamatba tétetni.

Sarlot
 főkapitány.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város polgármestere mint elsőfoku vízjogi hatóság közhirre teszi, hogy Arad sz. kir. város közönségének az iránti kérvénye, hogy a városi csatornák szenny-vizeinek a talaj által megszürt állapotban a mezőhegyesi élőviz-csatornába való bevezetésére szolgáló vízi-mű engedélyeztessék, mellékleteivel együtt 1896. évi július hó 3-tól kezdve 30 napra hivatalában közszemlére kiteszi, s hogy ezen kérvénynek a városháza tanácstermében történő tárgyalására 1896. évi augusztus hó 5-ik napjának d. e. 10 óráját kitűzte.

Az érdekeltek fellivátnak, hogy a tervezett munkálatnak engedélyezése ellen netáni észrevételeiket, a közszemlére kitéve ideje alatt írásban a polgármesteri hivatalba nyujtsák be, vagy az engedélyezési tárgyaláson szóval vagy írásban terjesszék elő, mert különben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni,

Salacz,
 kir. tanácsos, polgármester.

Jó házból való fiúk

előnyös fizetési feltételek mellett felvétetnek az

„Aradi nyomda részvénytársaság”

könyvnyomdájában és könyvkötészetében.